

**Συνέντευξη του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη
στην εφημερίδα ΗΜΕΡΗΣΙΑ του Σαββάτου
και στον διευθυντή της δημοσιογράφου Κώστα Καλλίτση.**

- 1. Σε κρίσιμες ώρες διατυπώσατε με ευθύτητα την κεντρική ιδέα της εξωτερικής πολιτικής σας, με το σύνθημα «πρώτα η Ελλάδα».
Πώς θα μπορούσε να «μεταφραστεί» αυτό στη σημερινή συγκυρία, δεδομένης, αφενός, της σημασίας που έχουν για την Ελλάδα τα εκκρεμή ελληνοτουρκικά προβλήματα και το Κυπριακό, για την αντιμετώπιση των οποίων είναι εξαιρετικά κρίσιμος ο ρόλος του αμερικανο-βρετανικού παράγοντα και αφετέρου της σημασίας που αποδίδουμε στην ενίσχυση του ρόλου του ΟΗΕ;**

Το «πρώτα η Ελλάδα» δεν είναι πια σύνθημα, είναι πραγματικότητα. Η Ελλάδα μπήκε στην ΟΝΕ, ενίσχυσε και ενισχύει την παρουσία της στα Βαλκάνια, συνέβαλε αποφασιστικά στην ενταξιακή πορεία της Κύπρου, κλείνει διαρκώς τη διαφορά μεταξύ του επιπέδου ζωής και ανάπτυξης της ελληνικής κοινωνίας με εκείνα των άλλων ευρωπαϊκών κοινωνιών. Προετοιμάζει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, ασκεί με επιτυχία την Προεδρία της Ε.Ε., έχει δική της φωνή και κύρος. Η επίλυση του Κυπριακού είναι σε εξέλιξη. Συζητείται πάνω στο σχέδιο του Γ.Γ. του ΟΗΕ Κόφι Ανάν, υπό την αιγίδα πάντα του ιδίου. Ο αμερικανο-βρετανικός παράγοντας που αναφέρετε συμφωνεί για την αναγκαιότητα επίλυσης του Κυπριακού στα πλαίσια του ΟΗΕ. Συγχρόνως στηρίζει κάθε πρωτοβουλία βελτίωσης των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Πρώτα η Ελλάδα, σημαίνει ακόμη να αφήσουμε στην άκρη τις ιδεοληψίες, τις άγονες αντιπαράθεσεις και να προτάξουμε το εθνικό συμφέρον στη βάση του δημοκρατικού κεκτημένου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου. Σημαίνει να νιώσουμε ξανά, μετά από δεκαετίες, την αυτοπεποίθηση ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε. Και σαν πρόσωπα, ο κάθε ένας ξεχωριστά και σαν κοινωνία μέσα από την συλλογική μας δράση.

- 2. Πιστεύετε ότι ένα σχίσμα μεταξύ αμερικανο-βρετανικού και γαλλο-γερμανικού άξονα συμπεριλαμβάνεται στις πιθανές εξελίξεις;**

Αντιθέσεις θα υπάρχουν πάντα για τον ένα ή τον άλλο λόγο. Δεν είναι δυνατόν να ομοφωνούμε πάντα όλοι σε όλα. Όμως σε κανένα δεν συμφέρει ένα τέτοιο σχίσμα όπως το αναφέρετε.

Πρέπει να αποτρέψουμε την ανάδειξη νέων διαχωριστικών γραμμών στον αιώνα που μόλις ξεκίνησε. Να βρούμε δρόμους καλύτερης συνεννόησης και κατανόησης σ' ένα νέο πολυκεντρικό παγκόσμιο σύστημα. Δρόμους

πάνω στις κοινές αξίες και αρχές του πολιτισμού μας, σε δοκιμασμένους τρόπους προσέγγισης και σύγκλισης που αναγνωρίζουν την ισοτιμία στις διεθνείς σχέσεις.

3. Θεωρείτε ρεαλιστική αυτή την προοπτική; Το ευκταίο θα αποδειχθεί εφικτό;

Η κρίση που ζούμε παρέχει τη δυνατότητα να ενισχύσει αυτήν την προοπτική. Αυτό φάνηκε και στην Σύνοδο Κορυφής της Δευτέρας.

Η Ελληνική Προεδρία κατάφερε κάτι που πολλοί το θεωρούσαν ανέφικτο. Πιστεύω ότι η θέληση όλων των μελών της Ε.Ε. να υπάρξουν κοινές προσεγγίσεις είναι πολύ ισχυρή παρ' όλες τις διαφορές που παρουσιάζονται.

Όσο για τις σχέσεις Ε.Ε. –ΗΠΑ αυτές οικοδομούνται σε μια ισότιμη βάση, με διάλογο και με σεβασμό στη διεθνή νομιμότητα προς αμοιβαίο όφελος και κυρίως όφελος της διεθνούς ειρήνης, συνεργασίας και ανάπτυξης.

4. Θα χαρακτηρίζατε ρεαλιστικές τις εκτιμήσεις ότι (α) το σενάριο του πολέμου αναβαθμίζει τον ρόλο της Τουρκίας αναφορικά με τα σχέδια των ΗΠΑ στην περιοχή και (β) δυσχεραίνει την εκσυγχρονιστική και ευρωπαϊκή προοπτική της, με συνέπειες αρνητικές και για τα ελληνικά συμφέροντα;

Η Τουρκία συνορεύει με το Ιράκ κι έχει τα δικά της προβλήματα. Είναι φυσικό να προασπίζεται τα συμφέροντά της όπως η ίδια τα εννοεί σε σχέση μάλιστα με ένα ενδεχόμενο πόλεμο. Η Ευρωπαϊκή της πορεία σχετίζεται με ορισμένες συγκεκριμένες δεσμεύσεις και ημερομηνίες. Θα κριθεί η πορεία αυτή από τα αρμόδια κοινοτικά όργανα, όπως γίνεται για κάθε υποψήφια χώρα, κι αναλόγως θα προχωρήσει αργά ή γρηγορότερα. Η Ελλάδα ενθαρρύνει την Τουρκία στην Ευρωπαϊκή της κατεύθυνση, το έχουμε αποδείξει στην πράξη. Θα προσέθετα όμως ότι στο επίκεντρο της προσοχής μας θα πρέπει να έχουμε πως αναβαθμίζουμε εμείς τον ρόλο της Ελλάδας, πως αναβαθμίζουμε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και νομίζω ότι αυτό το αποδεικνύουμε με τις πολιτικές μας.

5. Όταν λάβατε την απόφαση σύγκλησης της πρόσφατης έκτακτης συνόδου κορυφής, είχατε κάτι «στο χέρι» ή κινηθήκατε με μόνη την πεποίθηση ότι η Ευρώπη οφείλει να τοποθετηθεί και να δοκιμάσει την ικανότητά της να πάρει μια απόφαση;

Στην πολιτική δεν υπάρχουν αδιέξοδα. Πάντοτε υπάρχει ένας δρόμος και ένας τρόπος για να ανατρέψουμε αυτό που φαντάζει αμετάκλητο και

μη αντιστρέψιμο. Αρκεί να έχουμε την βούληση, να έχουμε συνείδηση της ιστορικής περιόδου και να μην εφησυχάζουμε.

Είχα την απόλυτη πεποίθηση ότι η Ευρώπη πρέπει σ' ένα τέτοιο σοβαρό θέμα και μάλιστα σ' αυτή την κρίσιμη στιγμή να προσπαθήσει να έχει ενιαία στάση. Και εν πάση περιπτώσει να συζητήσει σε επίπεδο αρχηγών την κατάσταση. Ούτε απύσαστα μπορούσε να είναι, ούτε πολυδιασπασμένη.

Ό,τι πετύχαμε βέβαια την Δευτέρα στις Βρυξέλλες, έγινε μετά από σκληρή προσπάθεια, επαφές με όλα τα μέρη, με ισχυρά πολιτικά επιχειρήματα, θα 'λεγα με αγωνιστικότητα και επιμονή γι' αυτά που πίστευα ως ορθά και επιβεβλημένα. Η επιτυχία της Συνόδου Κορυφής αντανακλά στο κύρος της Ευρώπης αλλά και της χώρας μας που ως Προεδρία, πήρε την πρωτοβουλία.

6. Σκοπεύει να καταρτίσει η κυβέρνησή σας ένα σχέδιο για την αντιμετώπιση και την απάλυνση των συνεπειών της κρίσης στο Ιράκ επί της ελληνικής οικονομίας;

Η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης έχει ήδη λάβει υπόψη της αυτό το ενδεχόμενο, αλλά σ' αυτές τις περιπτώσεις κανείς δεν ξέρει επ' ακριβώς τις οικονομικές συνέπειες, διότι είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων π.χ. της διάρκειας της κρίσης. Ο κ. Χριστοδουλάκης έχει ήδη φέρει ως Προεδρία το θέμα των οικονομικών συνεπειών για την Ευρώπη στο Συμβούλιο Οικονομίας και Οικονομικών. Πιστεύω ότι και εκεί η Ένωση πρέπει να έχει μια ενιαία προσέγγιση και σε εγρήγορση να παρακολουθεί τις εξελίξεις.

7. Με ποια κριτήρια θα πρέπει να κριθεί, κατά την γνώμη σας, το ευδόκιμο της Ελληνικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από τους τέσσερις «καυτούς» μήνες που απομένουν;

Τα κριτήρια είναι κοινά για όλους στη θέση της Προεδρίας. Αποστολή της είναι να συνθέτει αποκλίνουσες απόψεις, να οδηγεί σε αποφάσεις. Να πραγματοποιεί τον σχεδιασμό της, αλλά και να παίρνει πρωτοβουλίες με επιτυχία σε έκτακτες συνθήκες.

Να πειθεί ότι στους έξι μήνες διακυβερνήθηκε η Ένωση με τους κοινοτικούς κανόνες της. Να πειθεί ότι κίνησε τον τροχό της πορείας και της μετεξέλιξης της Ένωσης.

8. Η κίνηση των πέντε (εκ των δέκα) υποψηφίων μελών και ιδιαίτερα –και γενικότερα- οι διαφωνίες στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα βαρύνουν καθοριστικά στο μείζον θέμα

της ευρωπαϊκής συνοχής και στις αποφάσεις για την θεσμική μεταρρύθμιση της Ένωσης;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πάντα έβρισκε τρόπους συνεννόησης και σύγκλισης. Ουδέποτε έλειψαν οι διαφορετικές απόψεις, οι συγκυριακές κρίσεις και πάντοτε ξεπεράσθηκαν βγάζοντας πάντα μια πιο ισχυρή Ευρώπη, μια Ευρώπη που περνούσε από το ένα στο άλλο εξελικτικό της στάδιο. Κρίσιμο πάντα ήταν η υπερέχουσα βούληση για την Ευρώπη και τη μετεξέλιξή της. Κι αυτή η βούληση υπάρχει. Όπως υπάρχει επίγνωση της κρίσης, συνείδηση της ευθύνης να προχωρήσουμε όλοι μαζί, ενισχύοντας την συνοχή μας.

Η επίσημη υπογραφή της ενταξιακής διαδικασίας θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 16 Απρίλη και οι δέκα χώρες θα μετέχουν πλέον ως παρατηρητές έως ότου γίνουν πλήρη μέλη, με πλήρη δικαιώματα.

Οι διεργασίες για τη θεσμική μεταρρύθμιση της Ένωσης, εν τω μεταξύ θα προχωρούν και είμαι αισιόδοξος, ότι μετά από μια διεξοδική συζήτηση στην Διακυβερνητική, θα παρθούν οι σωστές αποφάσεις.

Χρειαζόμαστε μια νέα πράγματι Ευρώπη, με γνώμονα την αποτελεσματικότητα στη λήψη και την εφαρμογή των αποφάσεων, με ισχυρή πολιτική και κοινωνική συνοχή, με πολιτικές εμβάθυνσης που θα αγγίζουν τους πολίτες, χρειαζόμαστε μια πιο ισχυρή Ευρώπη στο διεθνές σύστημα.

9. Πιστεύετε ότι τους επόμενους μήνες θα ήταν εφικτό να αποκατασταθούν σταθερές σχέσεις στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής ή πλέον εισερχόμαστε σε μια περίοδο παρατεταμένης αστάθειας και ανασφάλειας με μειούμενη την επίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Η Ε.Ε. έχει ιστορικούς δεσμούς με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και η συνεργασία μαζί τους σ' όλους τους τομείς έχει γερά θεμέλια.

Ο ρόλος της Ευρώπης θα είναι πιο ενεργός πιστεύω στο μέλλον και περισσότερο απαραίτητος απ' ό,τι φαίνεται σήμερα. Συγχρόνως έχουμε ανοίξει έναν ευρύτερο διάλογο με τον Αραβικό κόσμο. Οι πρωτοβουλίες του κ. Παπανδρέου το αποδεικνύουν. Η Ε.Ε. μόνο θετικά μπορεί να επιδράσει και να συμβάλλει στην επίλυση του Παλαιστινιακού, που είναι το πιο μεγάλο θέμα της περιοχής. Πιστεύω ότι πρέπει να εμβαθύνουμε με μεγαλύτερη συνεργασία κι όχι διαχωρισμούς πολιτισμού.

Σε μια παγκοσμιοποιούμενη οικονομία εκ των πραγμάτων όλοι έχουν θέση και η συνεργασία καθίσταται απαραίτητη και πολλαπλά εποικοδομητική. Η Ελλάδα είναι μια γέφυρα φιλίας μεταξύ Ευρώπης και λαών της Μέσης Ανατολής, θα 'λεγα ολόκληρου του αραβικού κόσμου.

10. Προς στιγμή φάνηκε ότι αγγίζαμε την ουσιαστική επίλυση του Κυπριακού. Θεωρείτε ότι αίρονται εκείνοι οι παράγοντες και ακυρώνονται εκείνες οι δυνάμεις που στήριζαν αυτή την αισιοδοξία;

Οι δηλώσεις του κ. Παπαδόπουλου και του κ. Κληρίδη δεν δικαιολογούν την ανησυχία που ίσως υπαινίσατε. Πιστεύω ότι το συμφέρον του Κυπριακού λαού είναι στην ολοκλήρωση της προσπάθειας που έχει ωριμάσει και ότι και οι δύο άνδρες θα εργασθούν με συνέπεια για την συνέχεια και την ολοκλήρωση του ιστορικού αυτού εγχειρήματος.